

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko Bankowi [...] S.A. z siedzibą w B.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 lipca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 23 września 2015 r., sygn. akt II Ca 1083/15,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie radcy prawnemu D. O. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powódka M. S. złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 23 września 2015 r., w którym oddalono jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 4 lutego 2015 r. W wyroku tym m.in. utrzymano wyrok zaoczny

z dnia 12 czerwca 2014 r. w mocy (w zakresie pkt I), uchylono ten wyrok w pozostałym zakresie i oddalono powództwo powódki w pozostałym zakresie obejmujące pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego (bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 10 kwietnia 2013 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności; k. 147 i n. akt sprawy).

W skardze kasacyjnej sformułowano zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego (pkt 1) i naruszenie przepisów prawa materialnego (pkt 2). Wyrok Sądu Okręgowego z dnia 23 września 2015 r. został zaskarżony w całości. Skarżąca wnosiła o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie żądania powódki, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Motywuując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca stwierdziła, że „skarga zawiera istotne zagadnienie prawne dotyczące wykładni art. 87 k.c. i rozumienia pojęcia groźby w myśl tego przepisu oraz z uwagi na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona” (s. 4 skargi).

Po analizie treści uzasadnienia wyroków obu Sądów meriti, prawnej motywacji wniosku o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz treści odpowiedzi na skargę pozwanego Banku (k. 311 i nast. akt sprawy, t. II akt), Sąd Najwyższy stwierdził, że w rozpoznawanej sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie występują - wbrew stanowisku skarżącej - przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Nie występuje bowiem zagadnienie prawne, które skarżąca wyartykułowałaby na tle instytucji groźby (art. 87 k.c.). Groźba bezprawna może być skierowana przeciwko mieniu lub zdrowiu każdej osoby fizycznej. Nie istnieje też potrzeba wykładni tego przepisu jako budzącego poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów. W judykaturze wyjaśniono już zasadnicze elementy groźby bezprawnej w rozumieniu art. 87 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2002 r., II CKN 1076/00, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2005 r., IV CK 86/05, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2012 r., I BP 9/11, nie publ.). W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2002 r., I CKN 1134/99 (OSNC 2003, z. 3, poz. 36) wyjaśniono, że „bezprawność groźby (art. 87 k.c.)” polega na

sprzecznym z prawem działaniu grożącego lub wykorzystaniu działania formalnie zgodnego z prawem dla osiągnięcia celu, dla którego prawo to nie przysługuje”. Z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2001 r., I PKN 658/00 (nie publ.) wynika natomiast, że bezprawność groźby i obawa jej spełnienia (poważne niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe) oraz istnienie normalnego związku przyczynowego między groźbą a złożonym oświadczeniem woli określonej treści wynikają z okoliczności faktycznych, które są ustalane w postępowaniu rozpoznawczym.

Należy stwierdzić, że Sądy meriti oceniły w świetle ustalonego stanu faktycznego to, czy oświadczenie męża kredytobiorczyni o popełnieniu samobójstwa mogły być kwalifikowane jako poważna groźba bezprawna w rozumieniu art. 87 k.c. (s. 7-8 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Nie było zatem uzasadnionych podstaw do twierdzenia, że skarga kasacyjna kwestionująca taką ocenę stanu faktycznego była oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono stosownie do postanowień § 3, 8, 16 ust. 4 i §§ 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1805). Nie obciążono powódki kosztami postępowania kasacyjnego biorąc pod uwagę postanowienia art. 102 k.p.c. (por. k. 309-310 sprawy).